

Jeugdzorg Ouder- en kindadviseurs eerste aanspreekpunt als er problemen zijn met kinderen

‘Beste oplossing is niet altijd dure

In januari begint de jeugdzorg nieuwe stijl. D66-wethouder Simone Kukenheim: ‘Het is ambitieuzer om grote problemen te voorkomen dan pas in te grijpen als een kind in gevaar is.’

LOES DE FAUWE

U krijgt straks de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg, terwijl de uitvoering geheel bij anderen ligt.

“Maar het gebeurt heel vaak dat wij, als lokale overheid, verantwoordelijk zijn voor werk waarvoor wij anderen inhuren. Dat is zo bij het jongerenwerk, dan heb je een inkooprelatie. Het onderwijs net zo.”

Maar dat is een rijkstaak, met rijks-geld. In de jeugdzorg fourneert de gemeente het geld.

“De verantwoordelijkheid is wettelijk geregeld. Met instellingen worden contracten gesloten en kwaliteitsafspraken gemaakt. Controleren of wordt voldaan aan wat is afgesproken, doen wij. De Inspectie Jeugdzorg controleert de kwali-

teit van de instellingen.”

Er is met de uitvoerende instellingen een joint venture opgericht. De directie is tweehoofdig: een vanuit de gemeente, een vanuit de instellingen. Die instellingen controleren zichzelf, denk je dan.

“Zo zal dat niet zijn. Er zijn verschillende vormen van samenwerking onderzocht en daarbij bleek een joint venture, waarin de instellingen de professionals leveren en de gemeente de regie houdt, de meest pragmatische. We hebben als gemeente ouder- en kindadviseurs in het leven geroepen, die het eerste aanspreekpunt worden als er problemen zijn met kinderen.”

De leiding over die teams ligt bij een prof, terwijl de verantwoordelijkheid bij u ligt.

“Boven de joint venture staat een stuurgroep, daarboven zit het college, dus we verliezen de sturing niet. Bovendien gaan we na twee jaar echt kijken hoe het heeft gewerkt. Het is allemaal nieuw, hè.”

Gelijktijdig heeft u met die instelling een wat u noemt inkooprelatie, dus ze zijn wel afhankelijk.

“In alles zal de kwaliteit de belangrijkste afweging zijn. We geven samen vorm aan de uitvoering. Ik voel daarbij veel *commitment*. In andere gemeenten zie ik platte aanbesteding, in Amsterdam bestaat de wens die hulpverlening te ‘ontschotten’.”

DE NIEUWE ZORG

Er zijn in de jeugdzorg zo wat doelen: één gezin, één plan, één regie en klein houden wat klein is.

“Dat is nieuw, daarbij gaat het om preventie. We willen kijken wat ouders zelf kunnen, en zelf willen. Heel belangrijk is dat professionele hulpverleners in staat worden gesteld hun gezonde verstand te gebruiken en per geval bekijken wat nodig is.”

Er is proefgedraaid met ouder- en kindteams en wijkteams. Wat is daarvan de grootste les geweest?

“Ze hebben gezien hoe ze bijvoorbeeld een mogelijk probleemkind eerder aangemeld krijgen. Er wordt dan ook een huisbezoek afgelegd om te kijken naar de achtergronden, in plaats van meteen door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp.”

“De GGD en de ggz hebben een rol gekregen in de ouder- en kindteams. En er worden echt afspraken ge-

maakt met scholen; die hebben nu korte lijnen naar de hulpverlening. Dat kan allemaal heel goed werken.”

Op school zeggen ze: veel problemen van kinderen zijn armoedegerelateerd.

“Er zijn zo veel factoren die invloed hebben op de veiligheid van een kind. Schulden zijn inderdaad een grote factor. Nu is er gelegenheid tot een integrale aanpak. Daarnaast hebben we per wijk het Samen Doen-team met veel specialisten voor gezinnen met meervoudige problemen. Ook daar zoeken we naar eigen kracht.”

Het is maar een kleine groep en daar is toch eigenlijk permanent hulp nodig?

“De omslag in het denken moet

Wat gaat veranderen

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor een groot deel van de zorg, geregeld in drie nieuwe wetten.

- Wet op de jeugdzorg: voorziet in hulpvraag van kinderen, jongeren, hun ouders en opvoeders, voor kinderscherming en jeugdreclassering.
- Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO): regelt voorzieningen (voorheen via de AWBZ) voor ouderen,

zijn dat je mensen zelf een oplossing vorm laat geven en dat je zo met ze spreekt. Iedereen wil het beste voor zijn kind. En je hoeft niet alles te problematiseren. Soms is steun genoeg. Het hoeft niet altijd dure zorg te zijn.”

Dus de ambitie is...

“Snelle, directe en kleinschalige hulp optuigen en zo grote problemen voorkomen – die aanpak wordt door breed gedeeld. Dat is eigenlijk veel ambitieuzer dan pas ingrijpen als de veiligheid van een kind in gevaar is.”

Er ligt in elk geval een enorme stapel beleidsvisies, plannen, structuurontwerpen en protocollen.

“Het is ook een hele shift, terwijl ook de ambtelijke reorganisatie speelt.”

chronisch zieken en gehandicapten en heeft als doel dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

- Participatiewet: vervangt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong. De gemeente moet geschikt werk zoeken voor arbeidsongeschikte jongeren die nu in de Wajong zouden komen en mensen die tot voor kort bij een sociale werkplaats belandden.